

Zolitūde informācijas purvā

Atbildības par notikušo izvērtēšanai ir vajadzīga profesionāla, korekta un pārlicinoša izmeklēšana

Matiss Apsītis 27.novembris 2013 13:30

Pagājusi nepilna nedēļa kopš traģiskajiem notikumiem Zolitūdē, tomēr tās laikā esam dzirdējuši daudz dažādu viedokļus par notikušā apstākļiem.

Dienesti

Vislielāko cieņu gribas izteikt visiem operatīvo dienestu darbiniekiem un to vadībai par, manuprāt, profesionālu glābšanas darbu norisi. Jādomā, ka liela daļa sabiedrības pat nenojauš to morālo smagumu, kas šiem cilvēkiem uz saviem pleciem jāiznes šādu nelaimju glābšanas darbos. Redzot to, cik grūti strādāt, atspoguļojot notikumus bija pat žurnālistiem, varam tikai iedomāties, kādu atbildības nastu nesa glābēji, mediķi, tehnikas operatori un visi citi iesaistītie, zinot, cik bīstamos, neskaidros un saspīlētos apstākļos bija jāstrādā ārkārtīgi garas stundas.

Turklāt visu operatīvo dienestu vadība vai preses dienesti iespēju robežās pastāvīgi mēģināja un mēģina informēt sabiedrību par notikumu, glābšanas un nu jau izmeklēšanas darbu norisi. Ievērojiet, ka profesionāli sava darba darītāji - ugunsdzēsēji, mediķi, policisti, prokurori - neveic sabiedrības maldināšanu ar nepārbaudītas informācijas drumstalām.

Politikā

Vieni no pirmajiem, kas ķērās pie nepatīkamo notikumu analīzes un viedokļu izteikšanas izrādījās politikā. Atsevišķas personas pat atrazdamās ārpus Rīgas paspēja publiski apvainot objekta ģenerāluzņēmēju un citus iesaistītos bez jebkādas objektīvas informācijas par notikušo.

Kaut arī sabiedrība ir izsalkusi pēc informācijas un viedokļiem, tomēr nepārbaudītas informācijas publicēšana nevienas personas uzticamību nevaro.

Profesionāļi

Kaut arī ceturtdienas vakars, piektdiena un sestdiena pagāja traģiskas informācijas zīmē, atsevišķi būvniecībā iesaistītie nekavējoties ķērās klāt notikušā apstākļu publiskai izvērtēšanai.

Igaunijas speciālists inženieris Tomass Kaljass pēc fotogrāfijām izteica viedokli par skrūvju savienojumu nestspēju un novērtēja projekta risinājumus par kļūdainiem; sertificēts būvinženieris Nikolajs Zaičenko izteica viedokli par objekta sadalījumu divās kārtās, sertificēts arhitekts Einars Vilnis izteica ēku konstrukciju projektēšanas profesionāļiem nesaprotamas versijas par blakusēkas ietekmi uz lielveikala jumta konstrukcijām. Būvinženieris Sergejs Meierovics izteica versijas par ēkas pamatu iesaisti sabrukšanas procesā, dr.sc.ing. Jānis Siliņš izvirza satriecošu koncepciju, ka šai būvei bija obligāti jāsagrūst.

Iespējams, medijos atspoguļoti vēl daudzi citi būvinženieru vai arhitektu, vai vienkārši novērotāju viedokļi par notikušā apstākļiem. Kas zina, kas notiek sociālajos tīklos, tur informācijas avoti ir praktiski neizsekojami.

Tomēr visu šo informācijas publicētāju teikto raksturo viena būtiska nelaime - šai informācijai nav objektīva pamatojuma. Nevienam no šiem ekspertiem nebalstās uz pārbaudītiem datiem. Nevienam no viņiem neatsaucas uz projekta dokumentāciju. Nevienam acīmredzami nav pieejami precīzi objektā esošo konstrukciju un to noslogojošo elementu uzmērījumi.

” Viss, ko mēs šādā veidā provocējam, ir informācijas purvs. Cilvēkam, kas nav būvniecības profesionālis, nav iespējams spriest par šo ekspertu informētības un kompetences līmeni.

Reizēm lasītāju var hipnotizēt ar iespējami garu sarakstu ar tituliem pirms sava vārda un uzvārda. Reizēm cienijams vecums rada uzticamības ilūziju. Citreiz kādam piesolīts banāns ir pietiekams, lai cilvēki tevi uztvertu par patiesības nesēju.

” Tomēr profesionāļu aprindās jāvalda pilnīgi citiem argumentiem - tie ir aprēķini, kas noved pie pārliecinošiem secinājumiem.

Šādus aprēķinus var veikt, tikai pamatojoties uz pilnu dokumentāciju - objektā veiktu izbūvētās ēkas un to daļu uzmērījumiem, t.sk. jumta apdares jeb apzaļumošanas materiālu daudzumu un īpašībām, izbūvēto konstrukciju rasējumiem un tiem paredzēto slodžu lielumiem, izbūvēto konstrukciju materiālu deklarācijām un to pārbaudēm ekspertizēs laboratorijas apstākļos, atzinumiem par izbūvēto risinājumu atbilstību projekta dokumentācijai, atzinumiem par projekta atsevišķu daļu savstarpēju atbilstību utt.

Šis ir tas darbs, ar ko jānodarbojas un ar ko nodarbosies izmeklēšanas procesa dalībnieki likumā noteiktajā kārtībā. Un jāsaaka, ka konkrētās ēkas konstruktīvā uzbūve ir samērā vienkārša, tādēļ veikt pārliecinošus aprēķinus šeit ir salīdzinoši viegli.

Nav grūti paskatīties fotoattēlus un videoierakstus un konstatēt, ka ēkas jumta konstrukcija sabruka pēc pilnīgas jumtu balstošās kopnes savienojuma nestspējas izsmelšanas. Turklāt šī nestspējas izsmelšana notika trīs reizes - trīs praktiski neatkarīgām konstrukciju grupām.

Tomēr atbildības par notikušo izvērtēšanai ir vajadzīga profesionāla, korekta un pārliecinoša izmeklēšana.

Autori

Kaut arī saprotams, ka atbildību par notikušo sanāks uzņemties kādam vai kādiem no būvniecības procesā iesaistītajiem atbildīgajiem speciālistiem - būvprojekta vai to daļu autoriem, būvprojekta vai to daļu ekspertīzes veicējiem, būvuzņēmumu vadītājiem, atbildīgajiem darbu vadītājiem, būvuzraugiem, uzraugošo institūciju amatpersonām -, varam ievērot tomēr līdz šim neredzētu saliedētības un atbildības izjūtu.

Lai cik sarežģītas šīs dienas būtu ēkas būvprojekta vadītājiem un arhitektiem no biroja „Kubs”, projekta būvkonstrukciju daļas autoriem no „HND Grupas”, ģenerālu uzņēmējiem no būvuzņēmuma „RE&RE”, tomēr visu šo organizāciju pārstāvji patlaban vīrišķīgi neslēpjas no mediju jautājumiem un, šķiet, neizvairās no atbildības noskaidrošanas.

Diemžēl TIK smaga mācība laikiem ir bijusi nepieciešama, lai visi būvprocesos iesaistītie nopietni pārdomātu sava darba atbildības pakāpi un pārdomātu katrs savu lomu šajā sarežģītajā procesā. Jācer, ka tas samazinās varbūtību jebkādas avārijas notikšanai, īpaši tādas avārijas, kurā ir kaut viens cietušais vai bojāgājušais.

Un pats galvenais - šajā informācijas purvā viegli iespējams aizmirst pašu galveno - kā, šo visu lasot, jūtas tie, kas visvairāk cietuši traģēdijas rezultātā - bojāgājušo tuvinieki un cietušie.

Pievienojos līdzjūtībām bojāgājušo tuviniekiem un novēlu ātru un veiksmīgu atveseļošanos cietušajiem.

Autors ir būvinženieris

